

Økt risiko for primær psykose med cannabis

Blandingsbruk av flere rusmidler er den største risikofaktoren for rusutløst psykose, mens cannabis er det eneste rusmiddelet som øker risikoen for primær psykose, viser ROP-forsker Eline Borger Rognli i en ny studie.

AV: SISSEL JOHANNE DRAG

HVA ER RISIKOFAKTORENE for rusutløst psykose og primær psykose etter løslatelse fra fengsel? Det er spørsmålet som Eline Borger Rognli belyser i artikkelen «Long-term risk factors for substance-induced and primary psychosis after release from prison. A longitudinal study of substance users» som nylig er publisert i tidsskriftet Schizophrenia Research.

Eline Borger Rognli er forsker ved Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) og har en bistilling ved Nasjonal kompetansetjeneste ROP.

Data fra svenske fengsler

Forskningen er basert på svenske data. I Sverige blir alle innsatte intervjuet om rus og psykisk og fysisk helse. Dette gjøres for å ha oversikt over de innsatte, og informasjonen brukes som veileder for hva de innsatte trenger av eventuell behandling. Dette er en stadig voksende database som forskere har tilgang til, forteller Rognli.

De norske og svenske forskerne samlet data fra denne databasen og koblet den opp mot pasientregisteret i Sverige. Studien fulgte opp deltakerne etter løslatelse fra fengsel. Oppfølgingstiden var fem år. Utfallsmål var rusutløst psykose og primær psykose.

Blandingsbruk gir størst risiko

Forfatterne fant at blandingsbruk av flere

rusmidler var den største risikofaktoren for rusutløst psykose. Tidligere sykehusopphold og hallusinasjoner som ikke var relatert til rusmidler, var betydelige risikofaktorer, men mindre enn blandingsbruk.

Det eneste rusmiddelet som viste seg å være en risikofaktor for primær psykose, var cannabis. Cannabis var en mindre betydelig faktor enn tidligere sykehusopphold og hallusinasjoner.

Overrasket

– Kanskje det viktigste i funnene våre var at cannabis viste seg å være den største risikofaktoren for utvikling av schizofreni. Dette er svært interessant i diskusjonen om frigiving av cannabis, mener Rognli.

– Det var også overraskende at amfetamin ikke var risikofaktor, fortsetter forskeren. Hun tror dette delvis kan forklares med at cannabisbrukerne i studien var betydelig yngre enn amfetaminbrukerne, og at utløseralder for schizofreni er lav.

Forskeren legger til at amfetaminbrukere med rusutløst psykose ikke sitter i fengsel i Sverige, men blir tatt vare på i psykisk helsevern i stedet, noe som gjør det vanskelig å si noe sikkert om dette.

Cannabis er det eneste rusmiddelet som øker risikoen for å utvikle en primær psykoselidelse, viser forsker Eline Borger Rognli i en ny studie. (Illustrasjonsfoto: Colourbox)

Tydelige advarsler

– Kanskje vi bør våge å våge å advare tydeligere om sammenhengen mellom cannabisbruk og schizofreni, sier Rognli.

– Personer med tendenser til psykose bør advares om at de muligens ikke tåler cannabis, og denne informasjonen bør gis til skolene og helsesøstre, mener forskeren.

– Dette er opplysninger som unge bør ha innabords. Mange har anekdoter om bekjente som har fått trøbbel etter cannabisbruk. Når de har kommet inn i helsesystemet, er det allerede gått for langt.

Vil ikke moralisere

Rognli understreker at hun ikke vil ikke skape et

moraliserende skrekkbilde, men påpeker at det er et faktum at jo flere som bruker cannabis, desto flere vil utløse psykose, eller ha risiko for det.

– Vi har mye moral rundt rus i Norge, noe som gjør det vanskeligere å forebygge. De som advarer, blir moraliserende versus de som sier «nyt livet». Det er langt bedre å snakke om fornuftig bruk av rus enn å si nei, nei, sier forskeren.

– Det er viktig å understreke at selv om vi ser en økt risiko for primær psykose ved cannabisbruk, er det uansett snakk om veldig lave risikoer. For de aller fleste vil ikke cannabis være noe problem når det gjelder psykose, avslutter hun. ☒